

Arbetsplan Övernäs skola läsåret 2025-2026

VERKSAMHETSÅRET 1.8.2025-31.7.2026

Styrande dokument – Plan

Beslutsdatum
4.6.2025

Giltighetstid
1.8.2025-31.7.2026

Diarienummer
MHSTAD/566/2025

Fastställd av
Bildningsnämnden

Dokumentansvarig
Bildningschef

Omfattar
Bildningssektorn

1. Innehåll

Förord.....	1
Inledning.....	1
1 Verksamhetsidé och värdegrund	2
1.1 Målsättningar för läsåret.....	2
2 Skolvisa uppgifter	4
2.1 Elevantal och klasser.....	4
2.2 Ledning, lärare och personal	4
2.3 Läsårets och skoldagens arbetstider	6
3 Trivselstadga.....	6
4 Undervisningsarrangemang	8
4.1 Undervisning utanför skolan	9
4.2 Helhetsskapande undervisningsarrangemang	11
4.3 Särskilda undervisningsarrangemang.....	13
4.4 Flexibel undervisning.....	13
4.5 Undervisning i särskilda situationer	14
4.6 Distansundervisning	15
5 Stöd för lärande och skolgång	16
5.1 Allmänpedagogiskt stöd	16
5.2 Specialpedagogiskt stöd	17
5.3 Mångprofessionellt stöd	18
6 Elevrådsarbete och elevdelaktighet	19
7 Timfördelning	20
7.1 Kursplaner tillvalsämnen	21
7.2 Bilaga 1	24

Förord

Anvisningen för uppgörandet av arbetsplan har valts att göras som en ifyllnadsbar mall. Meningen är att varje skola fyller i mallens rutor i enlighet med hur verksamhetens ser ut på den skolan. Det går även att ändra layout, ändra och radera i texterna utanför rutorna men man bör vara aktsam att inte någon väsentlig information faller bort då man omformar mallen.

Målsättningen med mallen är att den ska infogas i Vilma som en ifyllningsbar mall för att minska arbetsmängden med uppgörandet av planen.

Inledning

I enlighet 12 § del III i LL (2020:32) om barnomsorg och grundskola ska alla grundskolor på Åland göra upp en arbetsplan inför varje läsår. I arbetsplanen ska innehållet för skolans undervisning och fostran preciseras och tydliggöras samt de metoder skolan använder för att uppfylla målsättningar och riktlinjer som slagits fast i lagen, förordningen och läroplanen beskrivas. Arbetsplanen sammanställs av rektorn eller föreståndaren i samråd med lärarna och den ska godkännas av den ansvariga nämnden i kommunen och tillställas landskapsregeringen för kännedom. Elevrådet ska få ta del av arbetsplanen och övriga planer och dokument innan de godkänns och få möjlighet att påverka de delar som direkt berör deras vardag. I enlighet med ÅLP21 ska följande ingå i arbetsplanen:

- Beskrivning av skolans verksamhetsidé och värderingar
- Målsättningar för läsåret
- Trivselstadga (ordningsregler och kriterier för ansvar och samarbete)
- Förtydligande av skolspecifika undervisningsarrangemang under det kommande läsåret
- Beskrivning över hur helhetsskapande undervisning kommer att genomföras
- Beskrivning av distansundervisning
- Beskrivning av elevrådsarbete och elevers delaktighet
- Skolans timfördelning (enligt LR:s mall)
- Språkprogram
- Kursplaner för tillvalsämnen (enligt LR:s mall)
- Kontaktuppgifter och läraruppgifter

Följande ska vara digitalt tillgängligt på kommunens eller skolans hemsida eller liknande och uppdateras årligen:

- Elevhälsoplan (beslut nr 29 U2, ÅLR2021/837)
- Antimobbningsplan där förebyggande arbete mot mobbning ingår samt en beskrivning över hur arbetsgången går till vid eventuell mobbning/kränkning och en årsuppdaterad ansvarsfördelning i arbetsgången.
- Likabehandlingsplan
- ANDTS-plan (beslut nr 29 U2, ÅLR2019/31)
- Plan för hur samarbetet och övergången från barnomsorg till skola organiseras
- Plan för fostrande samtal och disciplinära åtgärder (beslut nr 30 U2, ÅLR2021/434) 3 Här beskrivs hur värdegrundsdiskussioner med lärarkollegiet och inom hela skolans personal utförs i praktiken under läsåret Här beskrivs skolans specifika målsättningar för läsåret

1 Verksamhetsidé och värdegrund

Grundskolans grundläggande uppgift är att undervisa och skapa förutsättningar för elevens lärande. Hemmet har det huvudsakliga ansvaret för barnets uppfostran men grundskolans fostrande verksamhet stöder hemmen och vårdnadshavarna i att främja barnets utveckling och lärande samt att stärka elevens sociala färdigheter och sunda självkänsla. Det ligger i varje lärares uppdrag att aktivt arbeta för att den gemensamma värdegrunden i skolan förverkligas. Alla som arbetar i skolan behöver reflektera över sin egen del som påverkare i skolan och ta till sig den värdegrund som formuleras i läroplanen för grundskolan på Åland.

Övernäs skolas värdegrund grundar sig på Landskapet Ålands läroplan som betonar att grundskolans mål är att bygga upp en positiv identitet hos eleven. Läroplanen framhåller att de som jobbar i grundskolan ska stödja alla elevers lärande, utveckling och välbefinnande samt att skolan ska skapa förutsättningar för alla elever att lära sig tillsammans och av varandra.

I det dagliga arbetet strävar vi till att alla upplever det som sker hanterbart, begripligt och meningsfullt.

Våra aktuella värdegrundsord är **trygghet, samarbete, respekt och lärande**. Värdegrundsorden ska ge oss en gemensam bas för att skapa en god arbetsmiljö. Detta gäller alla i skolan – elever, anställda och vårdnadshavare. Värdegrunden ska vara tydlig, synlig och en daglig påminnelse om vad som är värdefullt i vår skola.

1.1 Målsättningar för läsåret

Alla grundskolor ska inför varje nytt läsår planera vilka delområden i läroplanen man väljer att fokusera på under året. Vad man väljer att formulera som specifika målsättningar ska synas i skolans hela verksamhet under läsåret. Skolans specifika målsättningarna kan handla om att fokusera på områden som konstaterats vara utmanande i skolans interna utvärdering (t.ex. ett lågt läsintresse kan leda till att man väljer att lyfta läsning eller ökad mobbing leder till att man fokuserar på förebyggande åtgärder för en trygg lärmiljö) eller teman som formulerats av landskapsregeringen som ska genomsyra (Åland 100, fokusområden inom implementeringen av läroplanen)

Målsättningar för läsåret 2025-2026

Alla grundskolor ska inför varje nytt läsår planera vilka delområden i läroplanen man väljer att fokusera på under året. Vad man väljer att formulera som specifika målsättningar ska synas i skolans hela verksamhet under läsåret. Skolans specifika målsättningarna kan handla om att

fokusera på områden som konstaterats vara utmanande i skolans interna utvärdering (t.ex. ett lågt läsintresse kan leda till att man väljer att lyfta läsning eller ökad mobbing leder till att man fokuserar på förebyggande åtgärder för en trygg lärmiljö) eller teman som formulerats av landskapsregeringen som skall genomföra.

Vi vill satsa på att främja barn och ungdomars **fysiska samt psykiska välbefinnande**. Motion främjar inlärning genom att förbättra hjärnans funktion, koncentration och minne. Även vårt psykiska välmående förbättras genom motion samtidigt som stress och stillasittande minskar. För att främja detta vill vi öka möjligheter till idrott och rörelse under skoldagen. Som ett led i detta kommer vi att introducera i Move! i våra skolor. Vi kommer även att fortsätta vårt engagemang i "Heja!"-kampanjen för att stärka folkhälsan genom bland annat rastpromenader och Heja-lopp. Vi kommer även få specialunderstöd som möjliggör fler kultur- och idrottsaktiviteter inom ramen för skolans klubbverksamhet. För att elever och personal skall trivas och utvecklas tillsammans kommer vi även detta läsår att följa ämnesplanen för välbefinnande. Arbetet med välbefinnande skall genomföra det vardagliga skolarbetet.

Under läsåret kommer vi att fortsätta utveckla elevernas **digitala kompetens**. Detta är en nödvändig färdighet för dagens elever för att de skall kunna navigera, förstå och delta aktivt i ett digitaliserat samhälle. För att stärka den digitala kompetensen kommer vi att implementera landskapets digitala lärtig för att säkerställa en hållbar utveckling inom digitalisering. Målet är att stärka både elevernas och personalens digitala kompetens.

För att förbättra elevernas kunskapsresultat fokuserar vi på att utveckla undervisningen i **svenska och matematik**. Genom att analysera elevkartläggningar anpassar vi undervisningen efter elevernas behov. Vi deltar i ett forskningsbaserat samarbete med Helsingfors universitet och satsar på fortbildning för våra lärare för att stärka undervisningens kvalitet.

Vårt deltagande i **Erasmus+**-programmet skapar möjligheter för internationellt lärande och pedagogiskt utbyte i Europa. Detta bidrar till en mer dynamisk och utvecklande skolmiljö.

Övernäs skola

Vi fortsätter vårt arbete med att skapa en trygg och inkluderande skolmiljö genom att anpassa lärmiljöer för att möta behoven hos elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF).

Övernäs skola kommer läsåret 2025-2028 samarbeta med Helsingfors Universitet och Christine Namdar, doktor i sociologi. Övernäs skola kommer att vara delaktig Helsingfors Universitet och Harvard Universitys forskningsprojekt "Act of kindness". Forskningsprojektets tyngdpunktsområde är att fokusera på hur aktiviteter med endast goda intentioner kan förbättra elevernas mentala hälsa, förebygga utslagning och samtidigt skapa en säkrare och tryggare skolmiljö. Projektet inleds vårterminen 2025 med en planeringsfas, men kommer starta i praktiken läsåret 2025-2026. Projektet sträcker sig över tre läsår.

Vi kommer att fortsatt arbeta med Skrivande skola. Projektet Skrivande skola arbetar med språkstärkande skriv- och genrepdagagogiska metoder i alla ämnen. Vi vill fortsätta utveckla elevernas lust att skriva och med hjälp av Skrivande skolas tydliga ramar.

2. Skolvisa uppgifter

1.1 Elevantal och klasser

Övernäs skola läsåret 2025-2026

Klass	Antal elever
1 A + SP	18+1
2 A, B + SP	24
3 A, B, C + SP	45
4 A, B + SP	35
5 A, B, C	41
6 A, B	35
Totalt åk 1-6	199
7 A, B, C, D, E	69
8 A, B, C, D, E	88
9 A, B, C, D, E	86
Totalt åk 7-9	243
Totalt 1-9	442

2.2 Ledning, lärare och personal

Rektor

Anders Eriksson, telefon 018-531370, anders.eriksson@edu.mariehamn.ax

Biträdande rektor

Katarina Halme-Wiklund, telefon 018-531380, fornamn.efternamn@edu.mariehamn.ax

Lärare med ledningsuppgifter

Maria Rosenkvist-lärare med ledningsuppgifter, maria.rosenkvist@edu.mariehamn.ax

Ledningsgrupp

Anders Eriksson – rektor, anders.eriksson@edu.mariehamn.ax

Katarina Halme-Wiklund - biträdande rektor, fornamn.efternamn@edu.mariehamn.ax

Elinor Nyström - lärarrepresentant åk 1–6 – elinor.nystrom@edu.mariehamn.ax

Henrik Herlin - lärarrepresentant åk 7–9 – henrik.herlin@edu.mariehamn.ax

Maria Rosenkvist – lärare med ledningsuppgifter – maria.rosenkvist@edu.mariehamn.ax

Lärare och övrig skolpersonal

Skolkurator

Camilla Hurme, telefon 018-531344, camilla.hurme@edu.mariehamn.ax

Skolhälsovårdare

Jennifer Jansson, telefon 04575291106, jennifer.jansson@ahs.ax

Bibliotekarie

Therese Blomberg, telefon 018-531391, therese.blomberg@edu.mariehamn.ax

Skolcoach åk 1-6

Petra Larsson, telefon 0457 53 92 387, petra.larsson@edu.mariehamn.ax

Skolcoach åk 7-9

Maria Klefborg-Örblom, telefon 04575392091, maria.klefborg-orblom@edu.mariehamn.ax

Skoladministratör

Eva Johansson, telefon 018- 531371 eva.s.johansson@edu.mariehamn.ax

Elevhandledare

Erika Hagström, telefon 018-531374 erika.hagstrom@edu.mariehamn.ax

Skolköksansvarig

Joakim Hellström, telefon 018-531383, joakim.hellstrom@mariehamn.ax

Fastighetsskötare

Emmeli Björklund. Telefon 018-531377, emmeli.bjorklund@mariehamn.ax

Säkerhetsteam

Anders Eriksson – rektor, anders.eriksson@edu.mariehamn.ax

Katarina Halme-Wiklund - biträdande rektor, fornamn.efternamn@edu.mariehamn.ax

Lärarrepresentant åk 1–6 – elinor.nystrom@edu.mariehamn.ax

Lärarrepresentant åk 7–9 – henrik.herlin@edu.mariehamn.ax

Maria Rosenkvist - lärare med ledningsuppgifter – maria.rosenkvist@edu.mariehamn.ax

Förteckning över Övernäs skolas lärare finns som bilaga.

2.3 Läsårets och skoldagens arbetstider

Höstterminen inleds: 18.8.2025

Vårterminen inleds: 7.1.2026

Lovdagar

Höstlov torsdag-fredag 16-17.10.2025

Självständighetslov infaller en lördag

Jullov 20.12.2025-6.1.2026

Vinterlov måndag-fredag 16-20.2.2026

Påsklov torsdag-måndag 2-6.4.2026

Lov i samband med första maj fredag 1.5.2026

Lov i samband med Kristi himmelsfärdsdag torsdag-fredag 14-15.5.2026

Skoldagens arbetstider

Den ordinarie skoldagen inleds tidigast 08:00 och avslutas senast 15:00

2 Trivselstadga

För att främja den interna ordningen i skolan, ostörda studier samt trygghet och trivsel i skolan ska skolan ha en trivselstadga. Trivselstadgan ingår i arbetsplanen. I trivselstadgan formuleras ordningsregler samt kriterier för ansvar och samarbete. Elevens förmåga till ansvar och samarbete ska bedömas genom handledande respons på uppförande i relation till de kriterier som ställts upp i skolans trivselstadga. Kriterierna för ansvar och samarbete ska grunda sig på skolans målsättningar för fostran, riktlinjerna för skolans verksamhetskultur och ordningsreglerna som ska finnas i arbetsplanen. Eleven och vårdnadshavarna ska få information om grunderna för bedömning av ansvar och samarbete. Ansvar och samarbete anges i betyget som ett verbalt omdöme vid sidan av den övriga skalan för bedömning. Bedömning av ansvar och samarbete antecknas inte i avgångs- och skiljebetyget.

Skolans trivselregler

- Skolan är vår arbetsplats och för att alla ska trivas behövs regler.

- Uppträd artigt och hänsynsfullt mot alla i skolan under lektionerna, på rasterna, i matsalen och på väg till och från skolan. Uppträdandet är fritt från diskriminerande och rasistiska handlingar samt sexuella trakasserier.
- Använd alltid städat språk. Språket är fritt från svordomar, könsord, diskriminering och rasism.
- Passa tiderna. Ha alltid med dig nödvändigt material.
- Ta ansvar för ditt skolarbete och dina läxor. Du ansvarar själv för att ta reda på vad du missat vid frånvaro.
- Om lärare inte infunnit sig till lektionen senast tio minuter efter ringning bör klassen ta kontakt med närmaste lärare eller kansliet.
- Inget godis eller tuggummi under lektionerna (åk 7-9). I åk 1-6, inget godis eller tuggummi under hela skoldagen.
- Gå inte utanför skolans område utan lov.
- Cykel- och mopedkörning på skolans område är av säkerhetsskäl förbjuden. På skolans område är det inte heller tillåtet att kasta snöbollar, stenar och dylikt.
- Cykelhjälmar används då vi cyklar under skoltid
- Akta skolans och kamraternas tillhörigheter. Kom ihåg att du är ansvarig för skadegörelse som du har vållat.
- Skräpa inte ner skolans lokaler eller skolgården.
- Användande av nikotinpreparat är förbjuden på hela skolans område.
- Visa gott bordsskick och plocka undan efter dig i matsalen.
- Om du blir sjuk under dagen och behöver gå hem, kontakta skolhälsovårdaren eller en lärare.
- Mobiltelefoner: 1-6 förvarar telefonen i skolväskan med ljud samt vibration av, under skoldagen. Åk 7-9 har mobilfria lektioner och måltider.

Skolan följer planen för disciplinära åtgärder där en konsekvenstrappa beskriver vilka konsekvenser som gäller ifall man bryter mot skolans trivselregler.

EXEMPEL på kriterier för ansvar och samarbete			
Kriterier för försvarligt	Kriterier nöjaktigt	Kriterier för bra	Kriterier för berömligt
Eleven kan inte uppföra sig i enlighet med skolans och klassens regler och	Eleven känner till reglerna, men har ibland svårt att följa dem och uppvisar	Eleven uppför sig i enlighet med skolans och klassens regler och tar hänsyn och	Eleven bidrar aktivt till att upprätthålla arbetsron och trivseln i skolmiljön och bryr

uppvisar ett respektlöst beteende och har en negativ attityd.	ibland ett respektlöst beteende.	visar tolerans mot andra.	sig om sitt eget och andras välmående.
Eleven använder ett ovårdat språk.	Eleven använder ibland ett ovårdat språk.	Eleven använder ett sakligt språk.	Eleven har ett gott språkbruk.
Eleven stör arbetsron och samarbetar inte med andra.	Eleven stör ofta arbetsron och har svårt för att samarbeta.	Eleven ger arbetsro och kan samarbeta med andra.	Eleven bidrar till att upprätthålla arbetsron och tar ansvar för att samarbetet i gruppen fungerar.
Eleven missköter sina uppgifter och förströr material.	Eleven glömmer ofta att utföra sina uppgifter och tappar sitt material.	Eleven utför sina uppgifter och tar ansvar för sitt material.	Eleven tar ansvar för och värdesätter sina uppgifter och sitt material.
Eleven är upprepade gånger oärlig eller uppför sig våldsamt eller aggressivt.	Eleven visar för det mesta hänsyn.	Eleven är pålitlig och hjälpsam mot andra och uppför sig sakligt och vänligt.	Eleven är pålitlig, hjälpsam och trevlig mot andra.

3 Undervisningsarrangemang

Enligt 6 § del III LL (202:32) om barnomsorg och grundskola kan undervisningen i grundskolan bedrivas i form av allmänundervisning, specialundervisning och träningsundervisning. Undervisningen ordnas som närundervisning, distansundervisning och som verksamhet utanför skolan. Den huvudsakliga undervisningsformen i grundskolan är närundervisning. De skolspecifika undervisningsformerna under läsåret ska beskrivas i arbetsplanen.

Höstterminen 2025

Höstterminen inleds: 18.8.2025

Augusti:

Vårdnadshavarmöte för åk 1: Övernäs tisdag 12.8, Ynäs onsdag 13.8, Snäs torsdag 14.8

Kickoff för skolorna i Mariehamn: 12.08

Bildningssektorns kickoff: 15.08

Klassföreståndardagar: 18.08. - 19.08

- 18.8: åk 1-9 kl 9-13 (den 18.08 börjar åk 7 kl. 09.00 och åk 8-9 kl. 10.00)
- 19.8: åk 1-6 kl. 9-13, åk 7-9 kl 9-15

September

Schoolympics/STARK-dag/ÖS-dag/Ytternäsdag: 09.09

Vit torsdag, skolövergripande fortbildningsdag: 25.09

Oktober:

Höstlov 16-17.10. I samband med höstlovet; landskapets FBA-dag 15.10.

November:

December:

Lucia och julpysseldag: 12.12 kl. 9-13 för åk 1-9.

Sista skolveckan 15-17.12 enligt schema

Klassföreståndardag 18.12 kl. 09.00-13.00 för åk 1-9.

Klassföreståndardag 19.12 kl. 09.00-12.00 för åk 1-9.

Höstterminens sista dag. 19.12.

Vårterminen 2026

Vårterminen inleds: 07.01.2026. Första eller andra lektionen på terminen kf-timme (första timmen med egen klass i åk 1-6)

Januari:

Februari:

112-dag: 11.2- trygghetsvecka

Sportlov: 16.02-20.02

Mars:

Vit tisdag, skolövergripande fortbildningsdag, 17.3

April:

Onsdagen före påsk 01.04, vanliga skoltider

Skärtorsdag 02.04, ledigt:

Valborgsrace/Munkspring 30.04:

– åk 1-4 skoldag kl 9-13, åk 5-9 skoldag kl 9-14.

Maj:

Kristi Himmelfärd: 14.05-15.05.

Hem & skolas gårdsfest + kvällsbesök av blivande ettor

Juni:

Volleybolldag för åk 7-9.

Klassföreståndardag: 03.06 kl 09.00-13.00 för åk 1-9

Klassföreståndardag: 04.06 kl. 09.00-13.00 för åk 1-9

Vårterminen avslutas 05.06.2026

4.1 Undervisning utanför skolan

Under läsåret kan följande verksamhet utanför skolan ordnas:

- Studiebesök och exkursioner
- Museibesök
- Utflykter i samband med temadagar

- Idrotts- och friluftsdagar
- Deltagande i Naturskolan
- Deltagande i Folkhälsans simundervisning
- Skolan kan delta i skolmästerskap och liknande arrangemang under förutsättningen att det ordnas utom skoltid.

Studiebesök och exkursioner:

I olika ämnen gör eleverna under läsåret studiebesök. Vi besöker bl.a. gymnasialstadiets skolor, lagtinget, arbetsförmedlingen, konstutställningar, föreställningar och muséer. En del av biologi- och miljöundervisningen består av naturexkursioner i närmiljön.

Samarbetsdagar:

Under vårterminen träffar sjätteklassisterna från Ytternäs skola och Övernäs varandra inför årskurs 7-9. De bekantar sig med skolan, med sina nya klassföreståndare och skolkamrater.

Årskurs 1-6 har en samarbetsdag på Lemböte den 24.9

Årskurs 7 har en samarbetsdag på Lemböte den 26.8

Kulturevenemang:

Genom förmedling av skolornas gemensamma kulturgrupp och biblioteket ges eleverna möjlighet att

lyssna till författare, se film och teater, delta i sång- och musik-framträdanden, m.m.

I samband med temadagar på skolan satsas det också på kultur och konst.

Skolfredsutlysning sker i samband med ÖS-dagen, skolans samarbetsdag.

Övernäs skola deltar i projektet konsttestarna. Eleverna i åk 8 erbjuds kulturupplevelser på Åland. Projektet sponsorerar verksamheten.

Ungdomsevenemang:

Skolans elever ges möjlighet att ta del av olika evenemang, tex

FSS:s elevriksdag, politikerbesök osv.

Pröva på dag:

Åk 3-9 deltar i olika "Pröva på dagar" arrangerad av bl.a. Ålands motionsförbund under läsåret.

Idrottsevenemang:

Skolan deltar i Stafettkarnevalen 2026 förutsatt att medel beviljas. Skolorna kan delta i skolmästerskap och liknande arrangemang under förutsättning att de anordnas utom skoltid.

Praktisk arbetslivsorientering (PRAO):

Eleverna i åk 9 har under läsåret två PRAO-perioder: veckorna 38 och 39 under höstterminen samt veckorna 16 och 17 under vårterminen. Eleverna deltar då i arbetet på en arbetsplats som de själva i mån av möjlighet valt utgående från intresse och framtidsplaner. Om en elev är

utan PRAO-plats erbjuds undervisning i en parallellklass.

Skolbibliotek

Litteratur är en källa till glädje, samtal och reflektion. Att kunna läsa, skriva, göra sin röst hörd och ha tillgång till information är demokratiska rättigheter. Barn och unga behöver kunna omvandla information till kunskap för att bli delaktiga i ett demokratiskt samhälle.

Skolbiblioteken främjar läslust samt breddar och fördjupar undervisningen utifrån särskilda områden eller teman. En stark läskultur och inbjudande läsmiljö i barnomsorg och skola stärker barns och ungas språk- och kunskapsutveckling samt inspirerar till ökad fritidsläsning.

Den välfungerande skolbiblioteksverksamheten bygger på samverkan och på integration i undervisningen och det är viktigt att man kan etablera ett samspel mellan skolbibliotekarie och lärare som jobbar på det här sättet.

Mål för skolbiblioteksverksamheten

- skolbiblioteket är ett självklart och centralt pedagogiskt verktyg för elever och lärare i skolans olika verksamheter – i fritidshem samt inom barnomsorgen.
- skolbiblioteket är en tydlig och integrerad del av skolans verksamhet
- skolbiblioteket skapar lust till läsning
- skolbiblioteket bidrar till att främja kreativa språkmiljöer inom skolan

4.2 Helhetsskapande undervisningsarrangemang

För att kunna garantera att alla elever har möjlighet att få ta del av helhetsskapande undervisning ska alla skolor sträva efter att ha minst ett helhetsskapande lärområde per läsår. I skolans arbetsplan ska de ämnesövergripande lärområdenas mål och innehåll och hur de förverkligas preciseras. Den tidsmässiga omfattningen av ett lärområde ska planeras så att eleven får tid att fördjupa sig i innehållet och arbeta målinriktat, mångsidigt och uthålligt. Skolorna kan även besluta om andra sätt att göra undervisningen mera helhetsskapande och beskriva dessa i arbetsplanen.

Målet med helhetsskapande undervisning är att göra det möjligt att förstå förhållandet mellan olika fenomen och på vilket sätt de är beroende av varandra. Helhetsskapande undervisning innebär samarbete mellan lärare och ämnesövergripande samarbete. Helhetsskapande undervisning ger eleven bättre möjligheter att kombinera kunskaper och färdigheter från olika läroämnena och att i växelverkan med andra strukturera dem till meningsfulla helheter.

Arbetsperioder då eleven undersöker helheter och kombinerar och undersöker olika vetenskapsgrenar stärker elevens förmåga att uppfatta vilken betydelse det lärda i skolan har för det egna livet och i ett vidare perspektiv för samhället och mänskligheten. Samtidigt får eleven redskap för att vidga och

strukturera sin världsbild. Genom helhetsskapande arbetssätt stöds även elevens möjlighet att utveckla de olika nyckelkompetenserna.

Omfattningen och sättet på vilket man förverkligar helhetsskapande undervisning kan variera beroende på elevernas behov och målen för undervisningen. Undervisningen kan till exempel genomföras genom att

- studera samma tema parallellt i två eller flera läroämnen samtidigt
- dela in innehåll som hör till samma tema i perioder som följer på varandra
- ordna aktiverande evenemang såsom temadagar, olika tillställningar, kampanjer, och studiebesök.
- planera mångvetenskapliga lärområden som omfattar en längre period och flera läroämnen och som kan innehålla ovannämnda helhetsskapande metoder
- skapa helheter där många läroämnen samverkar.

Vad gäller den helhetsskapande undervisningen ska Övernäs skola fokusera på de mål som finns för läsåret 2025-2026:

Vi vill satsa på att främja barn och ungdomars **fysiska samt psykiska välbefinnande**.

Motion främjar inlärning genom att förbättra hjärnans funktion, koncentration och minne. Även vårt psykiska välmående förbättras genom motion samtidigt som stress och stillasittande minskar. För att främja detta vill vi öka möjligheter till idrott och rörelse under skoldagen. Som ett led i detta kommer vi att introduceras i Move! i våra skolor. Vi kommer även att fortsätta vårt engagemang i "Heja!"-kampanjen för att stärka folkhälsan genom bland annat rastpromenader och Heja-lopp. Vi kommer även få specialunderstöd som möjliggör fler kultur- och idrottsaktiviteter inom ramen för skolans klubbverksamhet.

För att elever och personal skall trivas och utvecklas tillsammans kommer vi även detta läsår att följa ämnesplanen för välbefinnande. Arbetet med välbefinnande skall genomsyra det vardagliga skolarbetet.

Under läsåret kommer vi att fortsätta utveckla elevernas **digitala kompetens**. Detta är en nödvändig färdighet för dagens elever för att de skall kunna navigera, förstå och delta aktivt i ett digitaliserat samhälle. För att stärka den digitala kompetensen kommer vi att implementera landskapets digitala lärsteg för att säkerställa en hållbar utveckling inom digitalisering. Målet är att stärka både elevernas och personalens digitala kompetens.

För att förbättra elevernas kunskapsresultat fokuserar vi på att utveckla undervisningen i **svenska och matematik**. Genom att analysera elevkartläggningar anpassar vi undervisningen efter elevernas behov. Vi deltar i ett forskningsbaserat samarbete med Helsingfors universitet och satsar på fortbildning för våra lärare för att stärka undervisningens kvalitet.

4.3 Särskilda undervisningsarrangemang

Undervisningen i grundskolan kan, om det är motiverat för elevens bästa, ordnas på annat sätt än vad som anges i LL om barnomsorg och grundskola. Med hänvisning till vad som i lag benämns som särskilda undervisningsarrangemang kan en elev till exempel börja sin skolgång i årskurs två, bli befriad från ett ämne eller flyttas upp en årskurs. Motiv till att ordna undervisningen på särskilda sätt är

- om eleven till någon del redan har kunskaper och färdigheter som motsvarar grundskolans lärokurs
- om det med hänsyn till elevens förhållanden och tidigare studier är oskäligt att eleven ska genomgå grundskolans lärokurs eller
- om det är motiverat av skäl som har samband med elevens hälsotillstånd.

Innan skolan tillämpar särskilda undervisningsarrangemang ska elevens vårdnadshavare ges möjlighet att bli hörd. Skolföreståndaren eller skolans rektor fattar beslut om särskilda undervisningsarrangemang i samarbete med elevhälsan, men åtgärderna kräver inte överföring till specialpedagogiskt eller mångprofessionellt stöd. Om det är motiverat ska ett åtgärdsprogram upprättas.

Om en elev behöver särskilda undervisningsarrangemang ska klassföreståndaren anmäla ärendet till skolans elevhälsogrupp. Klassföreståndaren skriver en pedagogisk bedömning som behandlas av elevhälsogruppen. På basen av de bakomliggande faktorer som framkommer tar rektor ett beslut om särskilda undervisningsarrangemang behövs för eleven. De särskilda undervisningsarrangemangen antecknas i ett åtgärdsprogram som upprättas av klassföreståndaren tillsammans med skolans speciallärare. Före åtgärdsprogrammet fastställs ska vårdnadshavarna höras om de planerade insatserna samt godkänna de föreslagna åtgärderna.

4.4 Flexibel undervisning

Enligt LL om barnomsorg och grundskola kan kommunen ordna flexibel undervisningsform. Med undervisningsformen avses en individanpassad undervisning, lärande och stöd för utveckling som ordnas i enlighet med den allmänna läroplanen. Undervisningen kan ordnas i smågrupper, på arbetsplatser och i andra lärmiljöer. En elev väljs till flexibel skolgång utgående från en ansökan som eleven eller vårdnadshavaren gör eller på initiativ av skolan. Skolföreståndare eller rektor beslutar om elevens flexibla skolgång. Flexibel skolgång förutsätter inte beslut om mångprofessionellt stöd och anpassad lärokurs men ett beslut om specialpedagogiskt stöd krävs och ett åtgärdsprogram ska upprättas.

Syftet med den flexibla skolgången är att minska avbrotten i grundskoleutbildningen och främja inkludering. Målet är att stärka elevens studiemotivation och livskompetens. Den flexibla skolgången är i första hand avsedd för elever i årskurs 7–9 som underpresterar och har svag studiemotivation och för elever som bedöms vara i riskzonen för att bli utslagna från fortsatt utbildning och arbetslivet. Undervisningen ska präglas av yrkes- och sektorsövergripande samarbete.

Undervisningen i den flexibla skolgången ska ordnas som närundervisning i skolan och i form av handledda studier på arbetsplatser och i andra lärmiljöer. Studier utanför skolan är en viktig del av den flexibla undervisningsformen. Under dessa perioder har eleven rätt till handledning och undervisning av en lärare. Eleven ska ges uppgifter i enlighet med läroplanen och resultaten ska beaktas vid bedömningen.

Då en elev antagits till gruppen uppgörs en plan (ÅP) för dennes lärande. I planen definieras även hur vårdnadshavare kan stödja skolgången. Verksamhetssättet förutsätter engagemang från hemmet.

Uppföljningar görs regelbundet var tredje till var fjärde vecka med personal, elev och vårdnadshavare närvarande.

Stödnätverk kring eleven byggs upp där även personer från andra sektorer finns med.

4.5 Undervisning i särskilda situationer

För att ordna undervisning och stöd för en elev som till exempel är allvarligt sjuk eller befinner sig i en svår livssituation förutsätts särskilda åtgärder. Omständigheterna kan bland annat vara att eleven är inskriven på sjukhus, eleven får eftervård i hemmet, eleven är patient inom barn- och ungdomspsykiatri eller att eleven på grund av psykiska eller fysiska hälsoskäl inte kan gå i den egna skolan.

Undervisningen för elever i särskilda situationer sker huvudsakligen utanför skolan och kan även ordnas genom distansundervisning. Huvudmannen för skolan där eleven är inskriven ansvarar för undervisningen. Eleven ska få det stöd som behövs vid övergången till undervisning i särskilda situationer eller återgången tillbaka till sin egen skola.

Undervisning i särskilda situationer är en individuell undervisning som anpassas helt och hållet efter varje elevs behov, förutsättningar och dagsform. Undervisningen beskrivs i ett åtgärdsprogram som görs upp av den ansvariga läraren tillsammans med berörda lärare och personal inom barn- och elevhälsan. Åtgärdsprogrammet ska innehålla en plan för hur eleven ska återgå till allmänundervisningen.

Om en elev behöver undervisning i särskilda situationer ska klassföreståndaren anmäla ärendet till skolans elevhälsogrupp. Klassföreståndaren skriver en pedagogisk bedömning som behandlas av elevhälsogruppen. På basen av de bakomliggande faktorer som framkommer utarbetar elevhälsogruppen en plan för hur undervisningen ska utföras. De pedagogiska insatser som ska utföras beskrivs i ett åtgärdsprogram som upprättas av klassföreståndaren tillsammans med specialläraren. Om behov finns ska skolpsykolog, skolkurator, skolhälsvårdare eller berörd läkare bistå med expertis då åtgärdsprogrammet upprättas.

4.6 Distansundervisning

Med distansundervisning avses en undervisning som man kan ta del av med hjälp av digitala verktyg och där läraren kan finnas med i realtid på en annan plats än den som eleven befinner sig på. Läraren och eleven är inte i samma rum. Distansundervisning ska ges av en lärare anställd av en åländsk skola till en elev i en åländsk skola. Den skola som mottar distansundervisning ska värna om undervisningsgruppens trygghet, säkerhet och välbefinnande samt trygga elevens möjligheter till kommunikation som främjar lärande. Utgående från elevens och gruppens behov ska handledning och övervakning ske enligt samma principer som i andra undervisningssituationer. Den undervisande läraren ansvarar för bedömningen.

Undervisningen i grundskolan kan ordnas som distansundervisning om skolan saknar en behörig lärare i det aktuella ämnet och en sådan inte har kunnat anställas, om distansundervisning objektivt motiveras av ett pedagogiskt mervärde (till exempel ersättande skolor) och för elever som behöver fler utmaningar eller har rätt till undervisning i särskilda situationer. Dessutom är det möjligt att ordna undervisningen som distansundervisning för en eller flera elevgrupper eller enskilda elever i exceptionella situationer då landskapsregeringen eller någon annan myndighet helt eller delvis stängt en grundskola med stöd av lagen om smittsamma sjukdomar.

Distansundervisning används för att möta elevernas individuella behov, erbjuda undervisning som stöder utvecklandet av särbegåvning, fördjupa det stöd för lärande och skolgång som skolan erbjuder eller sköta undervisningen i undantagssituationer, till exempel då en elev är sjuk under en längre period. Det är möjligt för en åländsk skola att anställa en lärare som ger distansundervisning utan att befinna sig på Åland vilket till exempel kan vara aktuellt för hemspråksundervisning. Distansundervisning främjar jämlika möjligheter för eleverna till en mångsidig och god grundskoleutbildning oberoende av skolans storlek eller läge. Vid distansundervisning ska elevens ålder och förutsättningar beaktas. Lärmiljön ska vara trygg och eleven ska övervakas och handledas enligt samma principer som i andra undervisningssituationer.

Vid distansundervisning är det viktigt att se till att eleven har daglig interaktion med den undervisande läraren, att undervisningsmetoderna är anpassade till situationen och eleven. Det är även viktigt att eleverna har möjlighet till social samvaro samt att en känsla av tillhörighet skapas.

I Mariehamns stads grundskolor sker distansundervisning i O365/Teams. Där har eleven möjlighet att delta i undervisningen i realtid via videomöte och interagera med läraren och övriga deltagande elever. Distansundervisningen kan ske för enskilda elever t.ex. om en elev läser ett ämne med annan årskurs än sin egen eller för hela klasser ex. vid exceptionella situationer där skolorna stängs helt eller delvis efter beslut av myndighet. Den undervisande läraren ansvarar för kontakten med eleven/eleverna. Tiden för undervisningen följer det vanliga schemat. De elever som inte har en fungerande dator eller annan utrustning hemma får låna från skolan. Wilma används fortsättningsvis som informations- och kommunikationskanal till vårdnadshavarna.

4 Stöd för lärande och skolgång

Stöd för lärande och skolgång innefattar lösningar för skolan som helhet, för vissa grupper och för enskilda elever i behov av stöd. Varje elev i grundskolan har rätt till adekvat handledning och stöd. Tidiga insatser för att stöda elevens lärande är viktiga. Eleven ska få tillräckligt stöd genast när behovet uppstår och det är därför viktigt att redan i ett tidigt skede identifiera svårigheter och andra faktorer, både tillfälliga och långvariga, som kan hindra och försvåra skolgång och lärande. Skolans ledning har ett särskilt ansvar för att stödåtgärderna organiseras, utvecklas och struktureras på ett sådant sätt att ansvarsfördelningen är tydlig för lärarkollegiet och andra berörda.

Stödet för lärande och skolgång omfattar även särskilt begåvade barn som behöver större utmaningar och differentiering för att upprätthålla sin studiemotivation och utvecklas i enlighet med sin potential.

5.1 Allmänpedagogiskt stöd

Det allmänpedagogiska stödet riktar sig till alla elever som tillfälligt behöver stöd för sitt lärande och sin skolgång. Detta stöd ska vara en del av skolans dagliga undervisning och handledning och genomförs bland annat så att undervisningen differentieras och individualiseras.

Det allmänpedagogiska stödet riktar sig till alla elever som tillfälligt behöver stöd för sitt lärande och sin skolgång. Detta stöd ska vara en del av skolans dagliga undervisning och handledning och genomförs bland annat så att undervisningen differentieras och individualiseras. Då eleven tillfälligt, exempelvis på grund av sjukfrånvaro eller tillfälliga svårigheter, blivit efter i undervisningen ska skolan erbjuda stödundervisning.

Då eleven tillfälligt, exempelvis på grund av sjukfrånvaro eller tillfälliga svårigheter, blivit efter i undervisningen ska skolan erbjuda stödundervisning. Det stödet ska främst ges av klasslärare

respektive ämneslärare, och vid ytterligare behov tillfälligt stöd av samordnad speciallärare. I de fall då detta stöd inte synes räcka till tar klasslärare/klassföreståndare kontakt med hemmet för att fråga om ärendet får lyftas i EHG, och då medgivande givits skriver denne en pedagogisk bedömning där situationen beskrivs. EHG tar beslut om hur skolan ska gå vidare, vilka typer av insatser som kan behövas, om eleven ska fortsätta inom det allmänpedagogiska stödet eller om denne ska överföras till det specialpedagogiska stödet. Om ett sådant beslut tas skriver rektor ett beslut på överföringen till det specialpedagogiska stödet.

En elev kan också återföras till det allmänpedagogiska stödet då djupare insatser på den specialpedagogiska stödnivån inte längre behövs, och arbetsgången är densamma som ovan beskrivna.

5.2 Specialpedagogiskt stöd

Det specialpedagogiska stödet ordnas då det allmänpedagogiska stödet konstaterats vara otillräckligt, då elevens behov av stöd inte längre kan anses vara tillfälligt utan regelbundet och då situationen kräver flera, samtidiga stödåtgärder. Det allmänpedagogiska stöd som konstaterats ge effekt fortsätter och kompletteras med annat stöd som ges vid sidan av den allmänna undervisningen. Stödformer och arrangemang som inte ger önskad eller tillräcklig effekt avslutas.

Det specialpedagogiska stödet planeras som en helhet för eleven och är till sin karaktär mera omfattande och långsiktigt än det allmänpedagogiska stödet. Alla stödinsatser, förutom specialundervisning på heltid och anpassad lärokurs i ett ämne, kan användas. De sammantagna insatserna ska syfta till att stöda elevens lärande, skolgång och utveckling och motverka risken att problemen ökar och blir mera komplexa. Alla lärare kring eleven ska kontinuerligt samarbeta för att stöda elevens framsteg och utveckling. Metoder och material anpassas till elevens individuella behov. Eleven följer fortsättningsvis den allmänna läroplanen.

Då ett beslut tagits i EHG om att en elev ska överföras till det specialpedagogiska stödet, och rektors beslut är taget, ska ett åtgärdsprogram skrivas av ansvarig klasslärare/klassföreståndare där behövliga insatser och arbetsgång beskrivs. Programmet utarbetas i samarbete med vårdnadshavare, elev samt övriga berörda lärare. Vårdnadshavare godkänner programmet och senast inom samma läsår ska det utvärderas och vid behov uppdateras.

Om dessa insatser inte ger önskat resultat tas eleven åter upp i EHG, med vårdnadshavares medgivande, och fortsatta åtgärder samt eventuella anpassningar diskuteras. Om anpassning av läroämnen blir aktuellt ska en pedagogisk utredning göras av samordnad speciallärare, i samarbete med klasslärare/klassföreståndare och vid behov specialklasslärare. Till denna ska även ett utlåtande av skolpsykolog bifogas. Beslut om anpassade lärokurser tas av

utbildningschefen om vårdnadshavare samtycker. Om vårdnadshavare och skola inte är överens ska ärendet föras vidare till nämnden.

5.3 Mångprofessionellt stöd

När en elev, trots att allmän- och specialpedagogiskt stöd har ordnats, riskerar att inte nå målen för grundskolans allmänundervisning ska specialläraren ta initiativ till en pedagogisk utredning. Utgående från utredningen kan skolan, om man anser att det behövs, ta fram ett utkast till individuell plan (IP). Utkastet behandlas av elevhälsogruppen som i tillämpliga delar även kan komplettera och justera planen. Syftet med detta utkast är bland annat att konkretisera för eleven och dennes vårdnadshavare vad olika anpassningar och en överföring till ett mångprofessionellt stöd kan innebära.

Med den pedagogiska utredningen och ett eventuellt utkast till den individuella planen som grund fattar grundskole- eller utbildningschefen ett förvaltningsbeslut om mångprofessionellt stöd. Om en elev har anpassad lärokurs i tre eller flera läroämnena kan ett beslut om mångprofessionellt stöd i specialklass fattas. Ärendet bereds och föredras av skolans rektor eller föreståndare. Innan beslutet ska elev, vårdnadshavare eller dennes lagliga företrädare samt eventuellt andra sakkunniga höras. Elevens vårdnadshavare ska tillräckligt tidigt få information om de olika alternativen och om förutsättningarna för fortsatta studier på gymnasialstadiet.

I det mångprofessionella stödet kan en eller flera enskilda lärokurser anpassas individuellt så att de motsvarar elevens förutsättningar och specifika behov för lärande och skolgång. Syftet med det mångprofessionella stödet är att stöda elevens lärande, sunda tillväxt och utveckling så att det är möjligt att fullgöra grundskolan. Språklig och kulturell bakgrund, frånvaro, brist på motivation, bristfällig studieteknik eller utmaningar gällande beteende kan inte i sig vara grunder för anpassning av en lärokurs, utan eleven ska i sådana fall stödas på andra lämpliga sätt.

Det mångprofessionella stödet kan antingen ges i elevens egentliga undervisningsgrupp eller, helt eller delvis, i en särskild inrättad undervisningsgrupp eller inom träningsundervisningen. Utöver specialundervisning på hel- eller deltid kan eleven behöva till exempel omfattande elevhälsostöd, habilitering eller annat individuellt stöd. Betydelsen av vårdnadshavarens delaktighet, ett sektorsövergripande samarbete och individuell handledning betonas. Vid behov utökar skolan användningen av den kompetens och de tjänster som social- och hälsovården tillhandahåller.

Behovet av fortsatt mångprofessionellt stöd ska granskas av den ansvariga läraren åtminstone efter årskurs två samt under årskurs sex och åtta. Om fortsatt behov av mångprofessionellt stöd genom individuellt anpassad lärokurs inte finns, ska den ansvariga läraren anhålla hos grundskole- eller utbildningschefen om att eleven överförs tillbaka allmän lärokurs. Grundskolechefen eller utbildningschefen fattar ett skriftligt beslut i ärendet.

I Övernäs skola får elever från Ytternäs skola och Övernäs skola sin mångprofessionella undervisning ifall man går i åk 1-4.
Den mångprofessionella undervisningen sker i specialklassen Oceanen där två

specialklasslärare undervisar elever från åk 1-4. Eleverna som får sin undervisning i mångprofessionellt stöd inkluderas även så mycket som möjligt i allmän undervisning och är med i en "storklass" för att möjliggöra inkludering och när det är möjligt.

5 Elevrådsarbete och elevdelaktighet

Skolarbetet ska grunda sig på elevens delaktighet. De demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig ska gälla alla elever. Eleven ska i takt med sin ålder och mognad och med stöd och uppmuntran från skolan och hemmet ta ett allt större ansvar för sin skolgång och ges medinflytande i frågor som gäller undervisningen och lärmiljön. Eleven ska få vara med och påverka samt kontinuerligt utvärdera skolverksamheten.

För årskurserna 7–9 ska det finnas ett elevråd. Ett elevråd kan finnas även för årskurserna 1–6 och i mindre skolor kan elevrådet även vara gemensamt för åk 1–9. Elevrådet ska bestå av elevrepresentanter från varje klass eller årskurs och elevrådet ska inom sig utse en ordförande och en sekreterare. Arbetet i elevrådet ska vara en övning i demokratiskt beslutsfattande och ansvarstagande och ska handledas av en utsedd lärare eller annan pedagogisk personal. Elevrådet ska ges möjlighet till ökat elevinitiativ vad gäller skolans undervisning och övriga verksamhet. Elevrådet ska få ge synpunkter på de delar av skolans arbetsplan, trivselstadgan och andra beslut som direkt påverkar elevernas skolgång. Elevrådet ska ges möjlighet att framföra sina synpunkter innan besluten fattas av den ansvariga nämnden i kommunen. Elevrådshandledaren ska handleda och stöda elevrådet så att de har verkliga möjligheter att förstå och utföra sitt uppdrag. Elevrådsrepresentanter ska få den ledighet som behövs från skolan för att utföra uppdraget samt vid behov kompensation för den undervisning som eleven går miste om i form av stödundervisning och individuell handledning.

Elevrådet finns till för alla elever på skolan. Elevrådet är en plats för elevens röst och alla elever på skolan ska känna sig välkomna att komma med ärenden och frågor till elevrådet. Genom ett bra elevrådsarbete finns möjlighet att påverka och göra skillnad på den egna skolan. Det primära syftet med elevrådet är att eleverna ska kunna vara genuint delaktiga och känna att deras röst blir hörd.

Övernäs skolas elevråd består av representanter från alla klasser i åk 3-6 och 7-9. Elevråden sammanträder en gång i månaden under ledning av skolans lärare. Inför elevrådsmöte har alla klasser åk 1-9 haft ett klassmöte där eleverna lyft aktuella frågor de önskar diskuteras vidare i elevrådet. Elevrådet deltar i förberedelser av diverse evenemang som ordnas i skolan samt tillfrågas då beslut ska tas som berör elevernas skolvardag. Ordförande och viceordförande för elevrådet åk 7-9 deltar i bildningsnämndens möten.

Elevdemokratin utvecklas i takt med elevernas ålder och mognad, bl.a. i form av gruppdiskussioner och klassråd i alla klasser och elevråd bestående av en representant (med personlig suppleant) från varje klass i åk 3-6 och 7-9. Ärenden från klassråden kan föras vidare till elevrådet. Elevrådsmöten i årskurserna 3-6 hålls under andra veckan i månaden och klassrådsmöten under första veckan månaden och oftare vid behov. Elevrådsmöten för åk 7-9

hålls på lästimmor. Handledare för Övernäs skolas elevråd åk 3-6 är Maria Rosenkvist och för åk 7-9 är Frida Bertelin.

Eleverna som valts in i elevrådet är ansiktet utåt för skolan och står för den värdegrund som vi gemensamt tagit fram. Eleverna är våra direkta kanaler ut i klasserna då de framför allt som tagits upp på mötena samt tar med sig olika frågor som kommit upp mellan mötena. Genom elevrådets engagemang så blir olika röster hörda och vi arbetar för att utveckla trivsel och gemenskap i skolan.

Eleverna får ta del av många olika ämnen som bland annat, elevcafé, möblemang i gemensamma utrymmen, rastaktiviteter, mellanmålet, önskematsedel, trivselregler samt ha åsikter om prov och arbetsbelastning så att det gynnar elevernas utveckling och stressnivå.

Ordförande och viceordförande för elevrådet åk 7-9 deltar i bildningsnämndens möten och för där elevernas talan.

6 Timfördelning

I landskapsförordningen om barnomsorg och grundskola har en timfördelning för alla grundskolor i landskapet fastställts. I läroplanen finns en rekommendation om hur timmarna ska fördelas mellan de olika ämnena och årskurserna. Rekommendationen ska följas på alla skolor där det är möjligt. Där det är organisatoriskt och ändamålsenligt att fördela timmarna på annat sätt kan det göras men med en motivering som ska bifogas i arbetsplanen. I rekommendationen om timfördelningen har särskild vikt lagts vid att alla läroämnen ska finnas på varje årskurs.

Tabellen fylls i enligt skolspecifik timfördelning

Ämne/ Årskurs	1	2	3	4	5	6	1-6	7	8	9	7-9	1-9
Svenska/svenska som andraspråk	7	6	6	6	5	5	34	3	3	3	9	43
Matematik	5	5	5	4	4	4	24	3	3	4	10	34
Miljö- och naturkunskap							18				17	35
Omgivningskunskap	2	3	3	3	-	-	11	-	-	-		
Biologi	-	-	-	-	1	1	2	2	1	2	5	
Geografi	-	-	-	-	2	1	2	1	1	1	3	
Fysik	-	-	-	-	1	1	2	1	1	1	3	
Kemi	-	-	-	-				1	1	1	3	
Hälsokunskap	-	-	-	-	-	1	1	1	1	1	3	
Samhällsorientering							10				11	21
Religion och livsåskådningskunskap	1	1	1	1	1	1	6	1	1	1	3	
Historia	-	-	-	1	1	1	3	1	1	1	3	
Samhällskunskap	-	-	-	-	-	1	1	1	1	2	4	

Konst- och färdighetsämnen							42 (32+10)				19 (16+3)	61
Musik	1	1	1	1	2	1	6	1	1	0,5	2,5	
Bildkonst	1	2	2	2	2	2	6	1	1	0,5	2	
Slöjd	1	1	2	2	2	2	8	2	2	1	3	
Idrott	3	2	2	2	2	3	12	2	2	2	6	
Hemkunskap	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	3	
Engelska (A1)	-	-	2	2	2	2	8	2,5	2,5	2	7	15
Elevhandledning	-	-	-	-	-	-		0,5	0,5	1	2	2
TOTALT							136				75	211
Tillvalsämnen							4				11	11 (15)
Allmän linje 2vt Konversationsengelska 1vt	-	-	-	-	-	-		3	3	3		
Idrott	-	-	-	-	-	-		2	2	2		
Musik	-	-	-	-	-	-		2	2	2		
Hemkunskap	-	-	-	-	-	-		2	2	2		
A2 språk (finska, franska, ryska, spanska, tyska)	-	-	-	-	2	2	4	3	3	3	9	
B1 språk (finska, franska, ryska, spanska, tyska)	-	-	-	-	-	-		2	2	2	6	
TOTALT							136- 146/150				86- 90/96	222- 236/246

7.1 Kursplaner tillvalsämnen

Tillvalsämnen kan vara språk eller andra ämnen och ämneshelheter som skolan erbjuder. För varje tillvalsämne ska det göras upp en ämnesdel enligt samma struktur som de övriga läroämnena där syfte, centralt innehåll och mål samt kunskapskriterier ingår.

En vårdnadshavare till elev i åk 5–6 kan välja att eleven inte ska läsa valbart A2- språk. Eleven ska i sådana fall erbjudas möjlighet till undervisning i områden som eleven har behov av. Alternativet till undervisningen i A2-språk beskrivs i skolans arbetsplan och kan bedömas i betyget med deltagit.

I årskurserna 7–9 ska skolan erbjuda minst två främmande språk. Vilka språk som ingår i språkprogrammet fastställs i kommunens utbildningsstadga. Vid valet av språk och andra tillvalsämnen ska elev och vårdnadshavare erbjudas handledning och information. För att undervisning i tillvalsämnen ska kunna organiseras bör eleven endast byta eller hoppa av tillvalsämnen vid läsårsbyte. Vid vägande skäl kan undantag göras.

Gällande ämnet slöjd i årskurserna 7–9 ska eleven få undervisning i både teknisk slöjd och textilslöjd i både årskurs 7 och 8. Eleven ska därefter få möjlighet att välja en av slöjdformerna att fördjupa sig i under årskurs 9.

Utöver svenska och engelska ska eleven under grundskoletiden ges möjlighet att välja minst två språk som valfria läroämnena. Mariehamns stads språkprogram omfattar ett obligatoriskt och två frivilliga språk.

I utbildningsstadgan för Mariehamn stad framgår att obligatoriska språket är engelska (A1) och inleds på lågstadiet i åk 3. Valfritt språk (A2) inleds i årskurs 5 och är antingen finska, tyska eller franska. Valfritt språk (B1) inleds i årskurs 7 och är antingen finska, tyska eller franska. För att inleda språkundervisningen i ett språk krävs minst 12 elever i gruppen eller ett beslut av bildningschefen.

Valfria läroämnen utöver språk fastställs av bildningsnämnden i skolornas arbetsplaner. Språkvalen för inkommande läsår görs under våren.

Tillvalsämnena är valbara för de elever som inte läser A2 och/eller B1-språk. Eleverna gör ett val av tillvalsämne inför läsåret och beroende på antal elever som väljer respektive ämne startar grupperna upp.

Tillvalsämnena i Övernäs skola är strukturerade enligt följande modell:

För elever som inte läser A2-språk 3 vt:

Årskurs 7: allmän linje 2 vt och kommunikationsengelska 1 vt

Årskurs 8: allmän linje 2 vt och kommunikationsengelska 1 vt

Årskurs 9: allmän linje 2 vt och kommunikationsengelska 1 vt

För elever som inte läser B1-språk 2 vt:

Årskurs 7: idrott, hemkunskap, bildkonst, programmering

Årskurs 8: idrott, hemkunskap, bildkonst

Årskurs 9: idrott, hemkunskap, bildkonst, musik

Mall för kursplan

NAMN på TILLVALSÄMNET

Läroämnets övergripande syfte

Beskrivning av syftet för tillvalsämnet

Riktlinjer och arbetsupplägg

Beskrivning av riktlinjer och arbetsupplägg för tillvalsämnet

Centralt innehåll

Beskrivning av vilket innehåll som tas upp

Mål, kompetenser och kunskapskriterier

I undervisningen ska bedömningen vara handledande och sporrande. Bedömningen och återkopplingen ska vara mångsidig, konkret och utveckla elevens förmåga att tro på sin egen förmåga att skapa. Genom formativa arbetssätt blir bedömningen en naturlig del av lärprocessen.

Bedömning av arbetet ingår som en del av bedömningen i alla läroämnena. Elevens arbete och inställning ska beaktas när vitsord bildas och kan till viss del påverka bedömningen både höjande och sänkande. Följande bör beaktas:

- aktivitet och deltagande vid genomgångar och diskussioner
- självständigt arbete enligt instruktioner
- ansvar för material.

Infogas rubrik från centralt innehåll

Undervisningsmål	Lärandemål	Kompetens	Kriterier för vitsord 5	Kriterier för vitsord 8	Kriterier för vitsord 10
Handleda eleven att...	Eleven utvecklar...				

7.2 Bilaga 1

Övernäs skolas lärare läsår 2025-2026

<u>Klass</u>	<u>Klassföreståndare</u>	Ansvarsområde
1A	Maria Carlsson	KiVa
Sp 1 och sp 2	Camilla Lindroos	
2A	Malena Karlsson	
2B	Sonja Sjöström	
3A	Janina Sandholm	
3B	Elisabeth Wägar-Höstman	
3C	Agda Bredenberg	
Sp 3 och sp 4	Åsa Öhman	
4A	Hanna Holmström	
4B	Christel Hellman	
5A	Maria Gråhn	KiVa
5B	Hanna Ekstrand	KiVa
5C	Mio Lindqvist	
6A	Peter Ekqvist	
6B	Jenny Cederlöf	KiVa
7A	Sirpa Talka	
7B	Tommy Björkbom	KiVa
7C	Lucas Sommarström	
7D	Johanna Pettersson	KiVa
7E	Jesper Nyvall	
8A	Robin Malmberg	
8B	Cilla Sommarström	
8C	Maria Kojola	
8D	Henrik Herlin	
8E	Jesper Fogelholm	
9A	Rickard Munsterhjelm	
9B	Erica Signell	
9C	Frida Bertelin	KiVa, Elevrådshandledare 7-9
9D	Barbro Häger/ Susanne Guildford	
9E	Inga-Lill Pettersson	

<u>Ämne</u>	<u>Lärare</u>	<u>Ansvarsområde</u>
Textilslöjd åk 5-9	Barbro Häger	
Teknisk slöjd åk 5-9	Jesper Fogelholm	
Idrott, hälsokunskap	Chris Karlsson	
Idrott	Robin Malmberg	
Idrott timlärare	Nyrek	
Hemkunskap	Sirpa Talka	
Bildkonst åk 6-9	Erica Signell	
Musik åk 5-9	Markus Helander	
Svenska	Nyrek	
Svenska	Maria Kojola	
Svenska, Historia, Samhällskunskap	Inga-Lill Pettersson	
Historia, Samhällskunskap Religion	Henrik Herlin	
Historia, Samhällskunskap Religion och livsåskådningskunskap	Johanna Pettersson	
Engelska, Samhällskunskap	Susanne Guildford	
Engelska	Lucas Sommarström	
Matematik, Fysik	Peter Rosenkvist	
Matematik, Fysik, Kemi	Jesper Nyvall	
Matematik, Fysik, Kemi	Cilla Sommarström	
Matematik, Kemi	Tommy Björkbom	KiVa
Biologi, Geografi	Frida Bertelin	KiVa, Elevrådshandledare 7-9
Biologi, Geografi	Rickard Munsterhjelm	
Finska åk 5-9, ämnesspecifikt stöd i engelska	Sanna Suutarinen	
Finska åk 7-9, Hälsokunskap	Maria Rosenkvist	Elevrådshandledare 1-6
Franska	Sara Johansson	
Speciallärare	Patricia Andila	
Speciallärare	Elinor Nyström	
Speciallärare	Sebastian Sundblom	
FBU	Pia Styrström	
FBU	Nathalia Erofeeva	
Svenska som andra språk	Nyrek	
Studiolärare åk 1-6	Nyrek	
Lärare i Lilla gruppen åk 7-9	Lukas Helén	KiVa
Elevhandledning	Erika Hagström	

Alla lärare och övrig skolpersonal nås på förnamn.efternamn@edu.mariehamn.ax om inget annat anges ovan.